

A Magyarhoni Földtani Társulat 2021. évi tevékenysége – főtitkári jelentés –

A 173 éves Magyarhoni Földtani Társulat 2021. évi 171. Tisztújító Közgyűlésén megválasztott új Elnöksége személyi összetételében részben kicserélődött. Elnökké választották M. Tóth Tivadart, akinek személyével vidéki szervezeteink régi álma vált valóra: a társulat elnöke nem budapesti, hanem vidéki, nevezetesen szegedi illetőségű lett. Piros Olgát új elnökségi tagként első társelnökké választották, Geiger János, Haas János és Zajzon Norbert régi-új társelnökök mellett. A főtitkári posztot továbbra is Babinszki Edit tölti be, mint ahogy titkárunk is Kovácsné Kis Viktória maradt.

Az új Elnökség tagjai az elnöki köszöntőben részletezett fő célkitűzésekkel láttak munkához. A társulatnak és szakosztályainak, területi szervezeteinek tevékenysége még mindig jórészt a világon végigsöprő Covid19 nevű koronavírus-betegség árnyékában zajlott. A programoknak csak töredéke volt megrendezhető személyes jelenléttel, viszont egyre több online esemény zajlott. Ez utóbbiaknak köszönhetően még inkább összezugszorodott a világ, mivel ezen eseményekre a Föld bármely pontjáról be lehet jelentkezni, így külföldön élő tagtársaink és érdeklődők is be tudnak csatlakozni szakmai és ismeretterjesztő programjainkra.

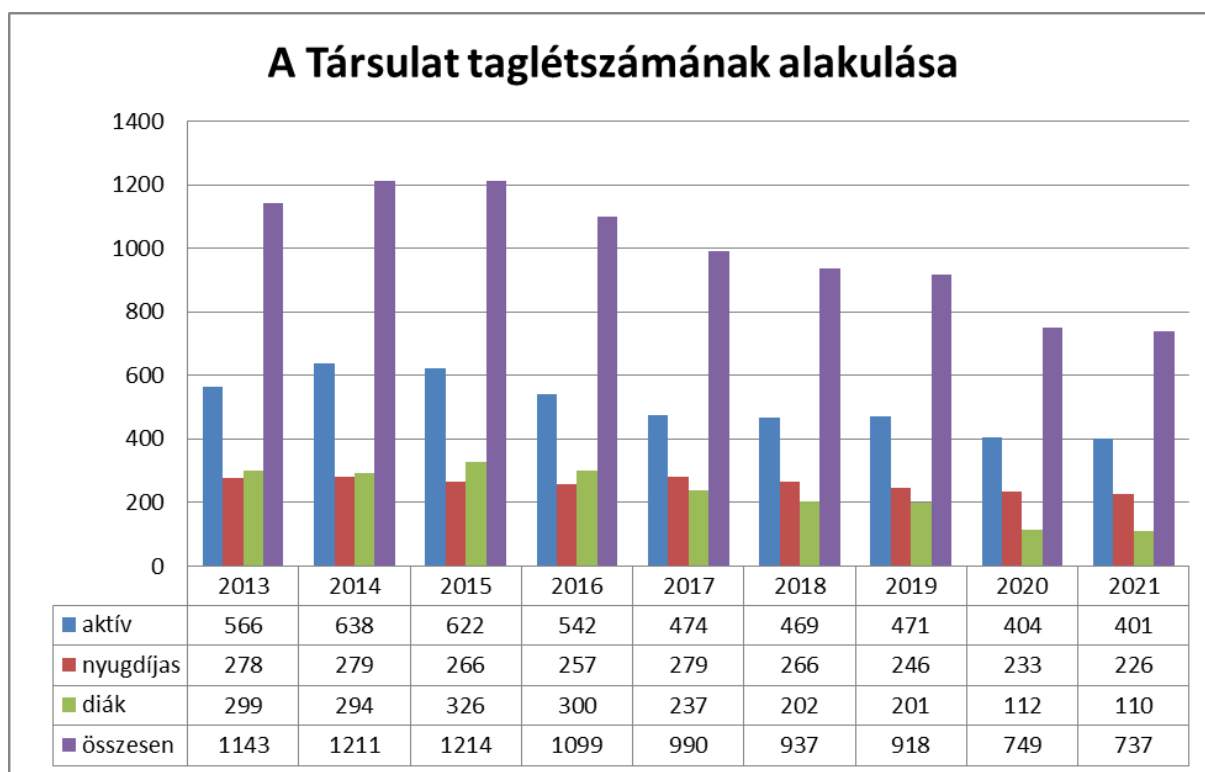
A társulat tagsága, együttműködő partnerei

A társulat taglétszámát, tagságának megoszlását az elmúlt években az I. táblázat mutatja. 2021 végén tagjaink közül 737 fő volt aktív és 12-en voltak GYES-en, vagy GYED-en. Ezen felül 75 olyan tagunk van, akik 2 éve nem fizetnek tagdíjat. Őket, ha két alkalommal történő fizetési felszólításunkra nem válaszolnak, a titkárság – alapszabályunk értelmében – törli a nyilvántartásunkból. A táblázatban feltüntetetteken kívül a társulatot erősítette még 26 tiszteleti és 6 örökös tag.

2021-ben elhunyt tagtársaink:

Csongrádi Jenő	2021. április 9.
Matus Lászlóné	2021. július 22.
Antal Sándor	2021. augusztus 16-án jelentették, hogy elhunyt
Skultéti Ágnes	2021. július hónapban
Bodrogi Ilona	2021. október 5.
Dank Viktor	2021. december 7.
Nemecz Ernő	2021. november 25.
Császár Géza	2021. december 15.

I. táblázat. A társulat taglétszámának alakulása 2012–2021 között

2021-ben sajnos két jogi tagunk – a Kvarchomok Bányászati és Feldolgozó Kft. és a Vikuv Vízkutató és Fúró Zrt. – lemondott tagságáról, valamint egyik legnagyobb támogatónk, a Mol Nyrt. lemondani ugyan nem mondott le, de nem fizeti a tagdíját. Így összességében 2021-ben a társulatnak 15 jogi tagja volt:

- ANZO Perlit Kft.,
- Baumit Kft.,
- Biocentrum Kft.,
- Colas Északkő Bányászati Kft.,
- Elgascar-2000 Kft.,
- Geo-Log Kft.,
- Geoproduct Gyógyító Ásványok Kft.,
- Geoteam Kft.,
- Josab Hungary Kft.,
- Mecsekérc Zrt.,
- Mineralholding Kft.,
- O&GD Central Kft.,
- OMYA Hungária Mészkefeldolgozó Kft.,
- Perlit-92 Bányászati és Feldolgozó Kft.,
- Terrapeuta Kft.

Társulatunknak 2021-ben – az előző évekhez hasonlóan – 34 együttműködő partnere volt:

- Alkalmazott Földtudományi Klaszter,
- Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete,
- Bányászati Együttműködési Fórum,
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kar,
- Croatian Geological Society,
- Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar,
- ELGOSCAR-2000 Környezettechnológiai és Vízgazdálkodási Kft.,
- Eötvös Loránd Tudományegyetem, TTK, Földrajz–Földtudományi Intézet,
- Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság,
- Észak-Dunántúli Nemzetközi Bányászati Klaszter,
- European Association of Geochemistry,
- Geological Society of Romania,
- Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége,
- Kuny Domokos Múzeum,
- Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat,
- Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság,
- Magyar Földrajzi Társaság,
- Magyar Geofizikusok Egyesülete,
- Magyar Hidrológiai Társaság,
- Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat,
- Magyar Mérnöki Kamara, Geotechnikai Tagozat,
- Magyar Meteorológiai Társaság,
- Magyar Minerofil Társaság,
- Magyar Természettudományi Múzeum,
- Mátra Csillaga Kft.,
- Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar,
- MTA X. Földtudományok Osztálya,
- Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület,
- Országos Széchenyi Könyvtár (EPA),
- Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar,
- Serbian Geological Society,
- SPE HUN szekció,
- Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar,
- Szilikátipari Tudományos Egyesület.

Az elnökség szakmai és adminisztratív munkája

2021-ben az éves rendes közgyűlésünket – a járványhelyzet miatt – nem tudtuk a szokásos, tavaszi időpontban megtartani, csak pár hónappal később (2021. július 16.). Az Elnökség a május 12-én tartott elnökségi ülésen a főtítkári–közhasznúsági jelentést az OBH jelentésével együtt, a Gazdasági Bizottság, az Ellenőrző Bizottság jelentését, valamint a Magyar Föld-

tanért Alapítvány működéséről szóló jelentést elfogadta – ezzel a Társulat törvényi kötelezettségének eleget tett –, majd ezeket a Közgyűlés megerősítette. Az elnökségi (2021. február 17., május 12., szeptember 6., november 26.) és választmányi üléseinket (2021. február 24., november 26.) online formában tartottuk meg.

A társulat aktív szerepet vállalt a Geológusok Európai Szövetségének (European Federation of Geologists, röviden EFG, <http://eurogeologists.eu>) munkájában is. Az EFG Councilban a társulatot Hartai Éva és Szanyi János képviseli.

Az EFG szakmai vezetőségében egy tematikus szakértői panelnek volt magyar vezetője: Szanyi János a „Panel of Experts on Geothermal Energy” szakértői csoportot koordinálta. Hartai Éva a Training course endorsement bírálóbizottság elnöke, valamint az EFG mentorálási bizottságának tagja volt a múlt évben.

2021-ben a Földtudományos forгатag is rendhagyó módon, online került megrendezésre. Bár a forma szokatlan volt, a lelkes, ismeretekre éhező közönség ezen a platformon is a szokásos lelkesedésével fogadta az előadásokat, bemutatókat, filmeket. 2020-ban új év ásványa, ősmaradványa, ásványkincse nem lett megválasztva, 2021-ben az elmúlt öt év nyertesait mutattuk be, csokorba szedve.

Pályázatok

A társulat titkársága 2021-ben több hazai pályázatot és támogatási kérelmet állított össze, illetve nyújtott be társulatunk zavartalan működése, rendezvényeink színvonalas megtartása és a Földtani Közlöny megjelenítése érdekében. A sikeres pályázatok a következők voltak:

- A Nemzeti Kulturális Alaphoz (NKA) négy nyertes pályázatot nyújtottunk be: az „Év ásványa” program megvalósítására 700 000 forint, a Földtudományos forгатag megrendezésére 200 000 forint, az Őslénytani Vándorgyűlés megrendezésére 1 300 000 forint, valamint a Földtani Közlöny megjelenítésére 500 000 forint támogatást kaptunk.
- A Magyar Tudományos Akadémia a Földtani Közlöny megjelenítését 950 000 forinttal, működésünket pedig 150 000 forinttal támogatta.
- A Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) normatív pályázatán 645 200 forintot nyertünk.
- A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) – a Földtudományi Civil Szervezetek Közössége (FÖCIK) által megrendezett 1. Kárpát-medencei földrajz- és földtudományi verseny támogatásán kívül – három programunkat, a Juhász Árpád Geológus Szakkört 500 000 forinttal, a Földtudományos Forгатagot 500 000 forinttal és egy a budai-hegységben, az érdeklődő nagyközönségnek rendezett, egynapos terepgyakorlatot 400 000 forinttal támogatt.

2021-ben az EFG kapcsolt partnereként (linked third party) négy pályázat megvalósításában vettünk részt, melyek időtartamát a II. táblázat mutatja. A projektek munkáinak sikeres elvégzésében Szanyi János, Vári Tamás (CROWD THERMAL, REFLECT), Kóthay Klára, Kovács-Kis Viktória (ENGIE), valamint Krivánné Horváth Ágnes tagtársunk működött közre.

II. táblázat. A társulat együttműködésével zajló EFG-pályázatok időtartama

	...	2021												2022												2023				
	...	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5
ROBOMINERS																														
CROWD THERMAL																														
REFLECT																														
EIT – ENGIE																														

ROBOMINERS (Resilient Bio-inspired Modular Robotic Miner): a projekt célja egy modu-láris és újrakonfigurálható „robot-bányász” kifejlesztése a kis és nehezen hozzáférhető tele-pekhez, amely lehetővé teszi, hogy az EU tagországok hozzáférhessenek az egyébként hozzá-férhetetlen vagy gazdaságtalanul kitermelhető ásványi nyersanyagokhoz.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékozta-tás a projekt eredményeiről hírlevelek, körlevelek formájában és web oldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 7000 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2019–2023).

A projekt befejezése: 2023. május 31.

CROWD THERMAL (Community-based development schemes for geothermal energy): a projekt célja elérni, hogy az európai közösségek közvetlenül részt vehessenek a geotermikus fejlesztésekben, az alternatív közösségi finanszírozási módszerek és a társadalmi szerepvál-la-lás révén. A projekt első lépésben a geotermikus projektek és technológiák átláthatóságán kí-ván javítani azzal, hogy közvetlen kapcsolatot teremt a geotermiában érdekelt szereplők és a társadalom között. Foglalkozik a társadalom részéről felmerülő aggályokkal, amelyek a kü-lönböző geotermikus technológiákkal kapcsolatban merülnek fel.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékozta-tás a projekt eredményeiről hírlevél, körlevelek formájában és web oldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 8750 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2019–2022).

A projekt befejezése: 2022. augusztus 31.

REFLECT (Redefining geothermal fluid properties at extreme conditions to optimize future geothermal energy extraction): a projekt célja, hogy elkerülhetővé tegye a geotermikus fluidu-mokkal kapcsolatos kémiai problémákat, ahelyett, hogy kezelni kelljen ezeket. Ehhez a geo-termikus rendszerekben lévő fluidumok fizikai és kémiai tulajdonságainak alapos ismeretére van szükség, amely jelenleg nem minden esetben áll rendelkezésre, az in situ mintavételezés szélsőséges körülményei között.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékoztatás a projekt eredményeiről hírlevél, körlevelek formájában és web oldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 7893,75 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2020–2022).

A projekt befejezése: 2022. december 31.

ENGIE – EIT (Encouraging Girls to Study Geosciences and Engineering): az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT RawMaterials) Nyersanyag-közössége támogatja ezt a projektet, amelynek célja a 13–18 éves lányok érdeklődésének felkeltése a geotudományok és a kapcsolódó mérnöki tudományok iránt. A projekt célja, hogy elősegítse a nemek közötti egyensúly megteremtését ezeken a területeken. A projekt középpontjában a középiskolás lányok állnak, mivel a pályaválasztással kapcsolatos döntéseket ebben a korban hozzák meg. A projekt során nemzetközi együttműködésben különböző tevékenységeket hangolnak össze, amelyek között vannak családi rendezvények, szabadtéri programok, iskolai tudományos klubok, bányalátogatások, mentori programok, nemzetközi diákkonferenciák, publikációs lehetőségek, nyári kurzusok természettudományokat oktató tanárok számára és oktatási anyagok előállítására.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő partnerként tájékoztatás a projekt eredményeiről hírlevél, körlevelek formájában és web oldalon; 2. kérdőíves felmérések, programok szervezése.

A projekt a társulatnak 12 000 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2020–2022).

A projekt befejezése: 2022. december 31.

A társulat gazdálkodása

A társulat gazdálkodásának részletes adatait a Gazdasági Bizottság beszámolója, illetve az egyszerűsített éves beszámoló és közhasznúsági melléklet mutatja be. Néhány általános megjegyzést azonban érdemes kiemelni:

- A társulat a 2021. évben – a 2018–19-es évek körülbelül 4–4 milliós nyeresége, majd a 2020-as év körülbelül ugyanekkora vesztesége után – kis nyereséggel zárta az évet. A világra szabaduló koronavírus-járvány mind a bevételeinket növelő programokat, mind a pályázatokat még mindig eléggé féken tartotta.
- Az éves bevétel (25 086 eFt) megoszlása: tagdíjbefizetések (természetes személy és jogi) 25,6%; szponzori díjak, támogatások, pályázatok 44,0%; adó 1%-a 2,2%; egyéb 28,2%.
- Az éves kiadás 24 918 eFt volt.
- Nyereség: 0,7%.

A társulat 2021-ben megjelent kiadványai

Földtani Közlöny 151/1–4. száma, valamint két hírlevél.

A Földtani Közlöny 2017-től Open Journal Systems szoftver segítségével jelenik meg, amely lehetővé teszi a cikkek beküldését az erre kialakított online felületre, támogatja a szerkesztési munkafolyamatokat és az online publikálást. Az MTA Könyvtárával kötött megállapodás értelmében a cikkek DOI-val lettek ellátva, ami online elérhetőségüket biztosítja hosszútávon, továbbá a bibliográfiai adatok bekerülnek a CrossRef DOI regisztrációs ügynökség adatbázisába.

Az éves tagdíj befizetése esetén a Közlöny 2015-től ingyenes online elérhetőségét követően a nyomtatott példányok előfizetőinek száma drasztikusan visszaesett és a kinyomtatott példányok száma is jelentősen csökkent. A Közlöny költségeinek finanszírozását az előfizetők számának jelentős csökkenése miatt pályázati forrásokkal (NKA, MTA) kell kiegészíteni.

Ugyanakkor, a Földtani Közlöny online elhelyezése az Elektronikus Periodika Adattárban (EPA) jelentősen megnövelte a kiadvány olvasottságát.

2021-ben a Közlönynek összesen 133 előfizetője volt, ebből 45 fő aktív (7500 Ft/év előfizetési díjjal), 1 fő diák, 19 fő nyugdíjas (5500 Ft/év előfizetési díjjal) és 68 intézményi előfizető (10 000 Ft/év előfizetési díjjal). A Földtani Közlönnyt ingyenesen kapják a tiszteleti és az örökös tagok, a Közlöny szerkesztőbizottságának tagjai, valamint a könyvtárak és a társulat jogi tagjai (összesen 53 intézmény).

Programjaink, programsorozataink

A társulat 2018-ban kezdte el szervezni szakmai továbbképzéseit. Nyolc, kurrens szakmai témából álló kurzuscsomagot állítottunk össze. Ezeknek a továbbképzéseknek a célja, hogy a földtudományok gyakorlati alkalmazásához naprakész információkat adjon át, és bemutassa ezek legfontosabb, a gyakorlati feladatok megoldásához legjobban illeszthető alkalmazásait. A társulat a kurzusok lebonyolítását cégekhez kihelyeztetten, illetve egyéb helyszínen is vállalja. 2021-ben sajnos egyetlen cég sem jelentkezett egyetlen kurzuscsomagunkra sem.

A társulat rendezvényei

A társulat 2021-ben két rendezvényt bonyolított le központi (elnökségi) szervezésben, 2021. július 16-án a 171. Tisztújító Közgyűlését, Budapesten – a koronavírus-járvány miatt összesen 84 fő vett részt rajta (ebből 8 nem tag (meghívott, díjazott családtagja) volt) –, valamint 2021. november 12–14. között a Földtudományos forgatagot – először online formában –, melyen több mint 3000 fő vett részt (a YouTube-on töltött idő több mint 900 óra volt).

A Földtudományi Civil Szervezetek Közössége (FÖCIK) 2021-ben, nagy sikerrel rendezte meg az 1. Kárpát-medencei földrajz- és földtudományi versenyt középiskolás diákok számára, társulatunk közreműködésével.

Ezen felül 3 területi szervezet és 10 szakosztály további terepbejárásokat, előadóüléseket is szervezett. Ezen eseményeket és a rajtuk résztvevők számát a III. táblázat foglalja össze.

III. táblázat: A társulat területi szervezeteinek és szakosztályainak 2021. évi rendezvényei

Területi Szervezet / Szakosztály	Kiemelt rendezvény		Terepbejárás		Előadóülés		Összesen	
	száma	részvevők száma	száma	részvevők száma	száma	részvevők száma	száma	részvevők száma
Alföldi Területi Szervezet							0	0
Dél-Dunántúli Területi Szervezet					1	13	1	13
Észak-Magyarországi Területi Szervezet					3	72	3	72
Közép- és Észak-Dunántúli Területi Szervezet							0	0
Budapesti Területi Szervezet és Általános Földtani Szakosztály			1	53			1	53
Agyagásványtani Szakosztály és Ásványtan–Geokémiai Szakosztály	3	283			1	13	4	296
Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztály	1	49			3	122	4	171
Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály								
Nyersanyagföldtani Szakosztály					5	58	5	58
Oktatási és Közművelődési Szakosztály								
Őslénytani és Rétegtani Szakosztály	1	51					1	51
ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztály			1	1268	2	47	3	1315
Tudománytörténeti Szakosztály					2	19	2	19

A fenti táblázatban szereplő néhány rendezvényt az alábbiakban szeretnék kiemelni (a teljesség igénye nélkül), a területi szervezetek és a tematikus szakosztályok titkárainak jelentései alapján, valamint szeretném bemutatni a területi szervezetek és szakosztályok új vezetőségét:

Alföldi Területi Szervezet

Az Alföldi Területi Szervezet 2021-ben – figyelembe véve a kialakult pandémiás helyzetet – nem tartott rendezvényeket. A rendszeres, éves fő programként szolgáló NosztalGeo rendezvényről a szervezet vezetősége – figyelembe véve az alkalom egyik, ha nem a legfontosabb funkcióját, miszerint, hogy összehozza a fiatal és már régebb óta fiatal kollégákat egy személyes és részben kötetlen találkozási alkalomra nem tudja betölteni – úgy döntött, hogy bár technikailag lehetséges volna a nagyrendezvényt online formában megtartani, elhalasztja, pontosabban 2021-ben nem tartja meg.

Más, online formájú előadás megrendezésére sem került sor. A területi szervezet vezetősége az év folyamán folyamatosan szem előtt tartotta a Társulat vezetőségének ajánlásait, végigkísérte az egészségügyi helyzet alakulását, időszakos egyeztetéseket folytatott és döntéseit ezek alapján hozta meg.

Az Alföldi Területi Szervezet 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Pál-Molnár Elemér

Titkár: Radovics Balázs Géza

Vezetőségi tagok: Kiss Károly, Kiss Balázs, Körmös Sándor, Szanyi János, Garaguly István

Dél-Dunántúli Területi Szervezet

A Dél-Dunántúli Területi Szervezet 2021-ben a tisztújító közgyűlésen kívül nem tartott sem személyes részvételi, sem online szakmai rendezvényt. A tervezett rendezvények halasztásra kerültek.

A Dél-Dunántúli Területi Szervezet 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Hámos Gábor

Titkár: Keresztény-Borbás Eszter

Vezetőségi tagok: Benő Dávid, Kovács László, Sámson Margit

Póttagok: Máthé Zoltán, Halász Amadé

Észak-Magyarországi Területi Szervezet

Az Észak-Magyarországi Területi Szervezet tagjai folytatták szép hagyományukat, kerek születésnapjukat ünneplő, idős kollégák – a 90 éves Radócz Gyula, a 80 éves Hevesi Attila, valamint a 70 éves Hartai Éva – köszöntését a Szent Iván éji vacsora keretében.

Október 8–14-e között zajlott le az Észak-Magyarországi Területi Szervezet tisztújítása, online szavazás keretében. November 25-én az MFT Észak-Magyarországi Területi Szervezetének a társszervezésében, a Miskolci Egyetem MFK Természeti Erőforrások Kutatása és Hasznosítása Szakkollégiuma, az MFT Nyersanyagföldtani Szakosztálya és az AAPG Miskolc

Student Chapter szervezett előadást, melyre Dr. Unger Zoltánt, az Eötvös Loránd Tudományegyetemről hívták meg előadónak. Az előadásának címe *A só és a metán párhuzamos keletkezése* volt. A rendezvény jelenléti formában, a Miskolci Egyetemen került megrendezésre.

Az Észak-Magyarországi Területi Szervezet 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Hartai Éva

Titkár: Móricz Ferenc

Vezetőségi tagok: Bári Enikő, Latrán Béla, Leskó Máté, Máдай Ferenc, Németh Norbert

Közép- és Észak-Dunántúli Területi Szervezet

A Területi Szervezet felébredt sokéves „csipkerózsika álmából”. Az ősszel újjászerveződött szervezet nekilátott jövőbeli programjai kidolgozásának.

A Közép- és Észak-Dunántúli Területi Szervezet 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Vigh Tamás

Titkár: Rostási Ágnes

Vezetőségi tagok: Bíró Lóránt, Korbély Barnabás, Raucsik Béla, Kovács Gábor, Sárdy Julianna

Budapesti Területi Szervezet és Általános Földtani Szakosztály

Az elmúlt évekhez hasonlóan (2021. október 15–16 között) az MFT Általános Földtani Szakosztálya és az MTA X. osztály Szedimentológiai Albizottsága az évek során már megszokott módon megrendezte a közös őszi terepbejárást, a Kókay Terepi Napokat. A terepbejárást során többnyire alig ismert, de látványos feltárásokat tekintettek meg a Bükk környékén feltároló középső–felső miocén rétegsorokat érintően, melyek formáció szintű besorolása sok esetben igen nagy nehézségekbe ütközik, és ezért a kirándulás hozzásegített a kérdésesebb feltárások előző évben elkezdett földtani reambulálásához. A program során Egertől nyugatra lévő dombvidéket járták be (Egerszalók, Egerszólát, Sirok), továbbá a Felsőtárkányi-medencét Felnémet környékét és a Bükkhátot Szilvásvárad környékén. A közös megfigyelések segíthették a bükki miocén rétegsorok és azok képződési környezetének jobb megértését.

A Budapesti Területi Szervezet és Általános Földtani Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Maros Gyula

Titkár: Botfalvai Gábor

Vezetőségi tagok: Fodor László, Héja Gábor Herkules, Karádi Viktor, Palotai Márton, Sztanó Orsolya

Agyagásványtani Szakosztály és Ásványtan–Geokémiai Szakosztály

A Magyarhoni Földtani Társulat Ásványtan–Geokémiai Szakosztályának és Agyagásványtani Szakosztályának munkáját 2021-ben még mindig a koronavírus járvány dominálta. A két szakosztály vezetőségválasztására 2021. október 15-én került sor hibrid formában, rendes szakosztályüléssel párhuzamosan online is futó vezetőségválasztással.

A szakosztály hagyományos rendezvényei közül a Konferencialevelek a Covid19-világjárvány miatt elmaradt, a *tematikailag idevágó* rendezvények közül a 16. Téli Ásványtudományi Iskola online szervezésben valósult meg, a 11. Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlésre 2020 helyett 2021-ben került sor jelenléti formában, a 8. Ásványtani, kőzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek találkozója hibrid formában (jelenléti rendezvényként, részben online nyomon követési lehetőséggel) zajlott. *Mindhárom nagyrendezvény önálló szervezésben valósult meg, a szakosztály tagjainak közreműködésével, a szakosztályi beszámolóban szerepeltetésük a rendezvények dokumentációját szolgálja.*

A 16. Téli Ásványtudományi Iskola 2021. január 22–23. között zajlott online, Zoom platformon. Témája az *Ásványok és az Élet* volt, magyar és angol nyelvű előadásokkal, szokás szerint Pósfai Mihály (Pannon Egyetem) és az MTA Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottságának Nanoásványtani Albizottsága szervezésében valósult meg. A rendezvényre 159-en iratkoztak fel, a szimultán résztvevők maximális száma nagyságrendileg 100 körül mozgott. Az online megvalósítás hozadéka, hogy a rendezvény nemzetközivé válik: 14 ország 32 városának 43 intézetéből voltak ténylegesen résztvevők Pósfai Mihály beszámolója szerint.

A 11. Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlésre a 2020-as halasztást követően 2021. szeptember 2–4. között került sor Sopronban, az ELKH Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet szervezésében (részletes, személyes hangvételű beszámolóját lásd Király Edit tollából, *Földtani Közlöny*, 2021, 151/4, pp. 423–424, *Hírek, ismertetések rovat*). Programja és a kétéves átfutás miatt Átalakulások (2020, szerk. Fűri, J. Király, E.) és Átalakulások II. (2021, szerk. Király E., Fűri J.) címen kiadott absztraktkötetei letölthetők a rendezvény honlapjáról (<http://11kgvgy.mbfisz.gov.hu/>). A két előadónapból és egy terepi kirándulásból (a Soproni-hegység kristályos képződményeit Török Kálmán mutatta be) álló konferenciára 78 fő regisztrált, a konferencia alatt 44 előadásra és 18 poszter bemutatóra került sor. A találkozó alapvetően magyar nyelven zajlott, de külföldi kutatók és hallgatók előadásait angol nyelven követhették a résztvevők.

A 8. Felsőoktatási Műhelyre (teljes nevén 8. Ásványtani, kőzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek találkozója) 2021. november 25–26. között került sor, házigazdája a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Karának Geotechnika és Mérnökgeológia Tanszéke volt, Török Ákos tanszékvezetővel az élen. A rendezvény fő szervezője a Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztályának Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottsága Felsőoktatási Albizottsága (MTA GÁK-FOA) volt, Kis Annamária titkár gyakorlati szervezőtevékenysége mellett az elnökség teljes stábja – Máday Ferenc elnök, Raucsikné Varga Andrea és Kovács János alelnökök – aktív részt vállalt a szakmai program kidolgozásában. Társzervezők a Magyarhoni Földtani Társulat Ásványtan–Geokémiai, Agyagásványtani, Környezetföldtani és Mérnökgeológiai, illetve Közművelődési Szakosztályai voltak. A házigazda Geotechnika és Mérnökgeológia Tanszék történetének illetve a tanszéken folyó doktori kutatások bemutatása után a jelenlevők megtekinthették a tanszék laboratóriumait és a megújult ásvány- és kőzetgyűjteményt is. A rendezvény többi részében az elmúlt év oktatási tapasztalatait osztották meg egymással a résztvevők, és Weiszbörg Tamás bemutatta a Z-szakot, amely 2022 szeptemberében több egyetemen egyszerre induló, 5 éves, osztatlan tanárszak, és az általános iskolai természettudomány tanításra készíti fel a hallgató-

kat, az égető természettudományos tanárhány enyhítésére. A találkozón 46 fő vett részt és 12 előadás hangzott el.

Az Ásványtan–Geokémiai Szakosztály életében névváltozást eredményezett Lukács Réka tagtárs 2021. augusztus 13-án kelt, M. Tóth Tivadar elnöknek címzett levele, melyben azt kérte, az Ásványtan–Geokémiai Szakosztály nevébe a kőzettan is kerüljön bele, illetve, javasolta az Agyagásványtani és Ásványtan–Geokémiai Szakosztályok összevonását is. A két szakosztály vezetősége M. Tóth Tivadar felkérésére megvitatta a felvetést, és bár a szakosztályelnökök nem támogatták sem a névváltozást, sem az összevonást, a két Vezetőség arról döntött, hogy az összevonást nem támogatják, de a névváltoztatást elfogadják (a véleményt 2021. szeptember 3-án kelt levélben összegezték M. Tóth Tivadar elnöknek címezve). Az Ásványtan–Geokémiai Szakosztály új nevét az újonnan választott, 2021 ősztől regnáló vezetőség véglegesítette 2022-ben.

Az Agyagásványtani Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Harman-Tóth Erzsébet

Titkár: Gelencsér Orsolya

Vezetőségi tagok: Németh Tibor, Raucsik Béla, Sipos Péter, Weiszbürg Tamás

Tiszteleti tagok: Dódony István, Földvári Mária, Viczián István

Tiszteletbeli elnök: Nemezc Ernő

Az Ásványtan–Geokémiai Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Pál-Molnár Elemér

Titkár: Molnár Kata

Vezetőségi tagok: Berkesi Márta, Harman-Tóth Erzsébet, Molnár Ferenc, Raucsikné Varga Andrea Beáta, Szabó Csaba

Geomatikai és Számítástechnikai Szakosztály

A szakosztály három online előadóülést tartott *Geomatek mindenkinek* címmel, 2021. március 31-én, május 19-én és szeptember 15-én. A *Geomatek Mindenkinek* című fórummal a szakosztály szívesen várta a kollégák jelentkezését aktuális kérdéseikkel, problémáikkal és/vagy aktív részvételét a közös gondolkodásban. Bátorítottuk a doktoranduszokat és graduális hallgatókat, hogy jelentkezzenek és osszák meg kutatásaikkal kapcsolatos problémákat; persze csak ha azok természete túlmutat a geostatistika házi feladat megoldásán vagy a vészjóslóan közelgő analízis vizsgára való felkészülésen.

Hogy milyen problémákra, kérdéskörökre gondoltak a szervezők? Bármire, ami a geomatematika és geostatistika érdeklődési körébe tartozik, például:

Automatikus adatfeldolgozáshoz kapcsolódó problémák, kihívások,

Mintavételi stratégiák kérdésköre, optimalizációja,

Geostatistika aktuális kérdései (change-of-support, bizonytalanság modellezés),

Extrém és kiugró értékek problémája,

Idősoros és többváltozós modellezés kihívásai.

A fórum online került megrendezésre, Zoom felületen.

A szakosztály vezetősége elhalasztotta a 2021-es GeoMATEs konferenciát 2022-re a COVID járványhelyzet miatt és helyette 2021. november 19-én egy online konferenciát szervezett az ISZA szervezőivel közösen, melynek célja kifejezetten a fiatalok megszólítása volt.

webGeoMATEs 2021
International Congress on Geomathematics in Earth- & Environmental Sciences

SCIENTIFIC PROGRAM

Friday (19.11) -

- 08:45 **Opening remarks:**
Ferenc Fedor - Head of the Geomathematical and Informatics Section of the Hungarian Geological Society
- 09:00-10:00 **-Geostatistical modeling in earth sciences: climate and geoinformational applications-** chair: Tamás Gál, Boudewijn Leeuwen, Dániel Topál
- **Tran Quang Hop** Impacts of climate change on hydrological parameters and water balance components in Dong-Ér catchment, Hungarian lowland
  - **Arun Gandhi** Micrometeorological Fog Experiment in Budapest (2020-21)
- 10:00-12:00 **-Environmental case studies incl. soil science and related topics-**
chair: László Pásztor, Gábor Szatmári
- **Peter K. Musyimi** Maize coefficient influence on real evapotranspiration in Garissa country, Kenya
  - **Márk Szijártó** Numerical modeling of transport and remediation of soil contaminants using the finite element method
  - **Tünde Takáts** Spatially modelling of parent material with the use of remotely sensed data and machine learning
  - **Fatemeh Hateffard** Spatial prediction of soil pH using machine learning models in Látókép, Hungary
- 12:00-13:30 **Lunch break**
- 13:30-16:30 **-Mathematical aspects of geology and geography-**
chair: János Geiger, Ferenc Fedor, Marko Cvetkovic
- **Muhammad Nur Ali Akbar** Fracture characterization in mature field: a case study of fractured basement carbonate in Western Hungary
  - **József Gábor Szűcs** Monte Carlo modelling of the carbon-oxygen logging measurement
  - **Abbas Mohammed** Using ANN to predict the missing well log data in carbonate reservoirs
  - **Abdelrhim Eltijani** Grain size and compositional data analysis for interpretation of Quaternary oxbow lake sedimentation processes: a case study from the SE Great Hungarian Plain
  - **Nour Alzoubi** Defining rock forming components of Holocene freshwater carbonates via univariate statistical and mixture analysis of CT data
  - **Marija Pejić** Radon, CO₂ and hydrocarbon concentrations in soil gas and gamma dose rate investigations for the purpose of geological model improvement
- 16:30-16:35 **Closing remarks:**
József Kovács -Head of the Hungarian Academy of Sciences' Geomathematical Subcommittee of the Committee on Geology

A Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Fedor Ferenc

Titkár: Hatvani István Gábor

Vezetőségi tagok: Kovács József, Gulyás Sándor, Koroknai Zsuzsa, Erdélyi Dániel, Szatmári Gábor

Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály

???

A Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Török Ákos

Titkár: Görög Péter

Vezetőségi tagok: Czinder Balázs, Cserny Tibor, Kárpátiné Pápay Zita, Puzder Tamás Gyula, Rózsa Péter, Scharek Péter, Vásárhelyi Balázs

Nyersanyagföldtani Szakosztály

A Nyersanyagföldtani Szakosztály a 2021-es évre – a koronavírus járvány miatti bizonytalanságok miatt – elsősorban terepi programokat tervezett. A programsorozat keretein belül öt sikeres terepgyakorlatot szerveztek meg: az MVM Mátra Energia Zrt. visontai külfejtésének látogatását; az Oroszlányi Bányászati Múzeum és a gánti Balás Jenő Bauxitbányászati Múzeum valamint annak Földtani Parkjának látogatását; a rudabányai vasérc külfejtés és a Bányászati Múzeum látogatását; a telkibányai Bányászati Múzeum meglátogatását, valamint terepbejárást a Mátyás király kútja feletti horpák tanulmányozására; és végül a telkibányai Mária- és Teréz-tárók szakvezetéssel történő meglátogatását, valamint a COLAS Északkő Kft. Tállya üzemének látogatását.

Ezekon felül megtörtént a szakosztályi tisztújító ülés 2021. szeptember 28-án, illetve a szakosztály régi és új elnöksége is többször egyeztetett a jövőbeni tervekről, melyek között – a járványhelyzetre is tekintettel – szabadtéri, terepi programsorozat is szerepel. Mindezekkel céljuk a szakterület és a kurrens, hazai eredmények megismertetése mellett a fiatalok bevonása is.

A Nyersanyagföldtani Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Holoda Attila

Titkár: B. Kiss Gabriella

Vezetőségi tagok: Bíró Lóránt, Jósvai József, Sőreg Viktor, Szilágyi Imre

Oktatási és Közművelődési Szakosztály

Az Oktatási és Közművelődési Szakosztály 2021-ben egy nagyrendezvényben vett részt társ-szervezőként, az Ásványtani, közettani és geokémiai felsőoktatási műhelytalálkozóban.

A Lóczy Lajos Emlékplakett odaítélésére az OKSz vezetősége tesz javaslatot, és a Semsey Andor Ifjúsági Emlékérem odaítélésre javaslatot tevő bizottság elnöke az OKSz elnöke. Az ezzel kapcsolatos feladatokat – a korábbi évekhez hasonlóan – elvégeztük.

2021-ben a Szakosztály leginkább az *Év ősványa* program szervezésében, lebonyolításában vállalt jelentős szerepet, egyéb nagyrendezvényekhez kapcsolódó programokkal (2021-ben ez

a Geotóp Napok volt, a Vasúttörténeti Parkban megrendezett ásványbörze, a Kutatók Éjszakája és a Földtudományos Forгатag az online térben), rajzpályázat szervezésével. Folytatódott a 2020-ban elindított Juhász Árpád Geológus Szakkör az ELTE-vel közös szervezésben és részt vállalt a szakosztály az ENGIE program lebonyolításában is (fordítások, rendezvényeken előadások tartása, stb.). A vezetőség tagjai nagyrészt közművelődési tevékenységeket is folytatnak, ahol mindenki képviselte a szakosztályt, előadások tartásával, kiállítás készítésével, kirándulások vezetésével, ismeretterjesztő cikkek írásával.

Az Oktatási és Közművelődési Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Kóthay Klára

Titkár: Mohr Emőke

Vezetőségi tagok: Raucsikné Varga Andrea, Gasparik Mihály, Harman-Tóth Erzsébet, Kürthy Dóra, Prakfalvi Péter, Sütő László, Bodor Emese, Jánosi Melinda, Sági Tamás

Póttagok: Török Ákos, Kovácsné Kis Viktória

Őslénytani és Rétegtani Szakosztály

A szakosztály legfontosabb rendezvénye minden évben a Magyar Őslénytani Vándorgyűlés, melyet 2021. szeptember 9–11. között, immár 24. alkalommal rendezett meg a Magyarhoni Földtani Társulat Őslénytani és Rétegtani Szakosztálya. A rendezvény évről évre máshol kerül megrendezésre, így a helyi őslénytani és rétegtani sajátosságokat a helyszínen lehet megvitatni, megismerve a Kárpát-medence fontos geológiai objektumait. Ezúttal a Zempléni-hegységben, Nagyhután voltak az előadási napok. A rendezvény színhelye a község melletti Kókapu Vadászkastély és Hotel volt. A konferenciához kapcsolódó egynapos buszos terepbejárás ezúttal a Pálháza–Erdőbénye–Vizsoly–Tállya útvonalon történt. A terület sajátosságai miatt a terepi programban kainozoos lelőhelyek megtekintése szerepelt, külön kiemelve a legújabb rétegtani eredményeket, melyekről Szepesi János írt kirándulásvezetőt és Haranginé Lukács Réka számolt be. A terepi megállóhelyek rövid bemutatása a konferencia 52 oldalas kiadványában szerepel. A résztvevők száma 51 fő volt, akik 21 hazai és 2 külföldi intézmény képviselőjében vettek részt a rendezvényen, illetve mutatták be az elmúlt év legérdekesebb őslénytani eredményeit. A rendezvényt a Magyarhoni Földtani Társulat Őslénytani és Rétegtani Szakosztályának vezetősége szervezte, Főzy István elnök és Szives Ottilia titkár vezetésével. A rendezvényhez ebben az évben is kapcsolódott egy ún. „0. napi” ismeretterjesztő program, melynek keretében a sárospataki MNM Rákóczi Múzeumának reneszánsz konyhájában tartott előadást Főzy István. A programon 38 fő vett részt. Az előadás után a helyi televízió is interjút készített az előadóval. A konferencián a hagyományoknak megfelelően az első és harmadik napon hangzottak el szakmai előadások: a kollégák összesen 5 szekcióban 25 előadást tartottak és 9 posztert mutattak be. A változatos program során a recens tornádóüledékektől a csillaghegyi vámpíron át a triász karni pluvialis eseményig ismerhettük meg az aktuális eredményeket.

A konferenciát a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával rendezték a szakosztály tagjai. A támogatást részben a terepi program buszkiöltésére, részben az absztraktkötet megjelentetésre fordították. Az NKA pályázati keretből lehetőség volt még 6 hallgató teljes részvételi költségének fedezésére is. A hallgatói támogatásra a diákok a beadott előadás vagy poszter kivonattal pályázhattak, az absztraktokat a Magyarhoni Földtani Társulat Őslénytani és Rétegtani

Szakosztályának vezetősége bírálta el. A díjakat a korábbi évekhez hasonlóan az idén is a Hantken Miksa Alapítvány ajánlotta fel.

A szakosztály ezúton is köszöni az NKA, az MFT és a Hantken Alapítvány támogatását.

Az Őslénytani és Rétegtani Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Főzy István

Titkár: Szíves Ottilia

Vezetőségi tagok: Botfalvai Gábor, Pálffy József, Virág Attila, Bosnakoff Mariann, Ósi Attila

Póttagok: Karádi-Kapiller Viktor, Mohr Emőke

ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztály

A járvány miatt a 2021-es évben a korábbiakhoz képest kevesebb rendezvény került megrendezésre, és azok is kicsit átalakult formában. Az év elején Horváth Gergely elnök ötlete nyomán a szervezendő tudományos szakosztályüléseket a megelőző néhány év publikációi bemutatásának szentelték. Az első szakosztályülés március 10-én került megrendezésre, online formában, 35 fő részvételével.

A Geotóp Nap minden évben a szakosztály legmeghatározóbb eseménye, melyet számos intézményi partnerrel és túravezetővel közösen szervez. 2021-ben a járvány ellenére is összesen 18 különböző helyszínen, 19 alkalommal nyílt lehetőség bekapcsolódni a programokba. A rendezvényen résztvevők összlétszáma 1268 fő volt.

November 19-én került megrendezésre az új vezetőség alakuló ülése, amit egy ismeretterjesztő előadás követett. Az esemény hibrid formában zajlott: személyes és online részvételre is lehetőség volt. Személyesen 6 fő, virtuálisan 6 fő volt jelen.

Tiszteletbeli elnök: Horváth Gergely

Elnök: Szepesi János

Titkár: Pál Márton

Vezetőségi tagok: Albert Gáspár, Halasi-Kovácsné Benkhard Borbála, Karancsi Zoltán, Soós Ildikó, Veres Zsolt

Póttagok: Kürthy Dóra, Novák Tibor József, Sütő László

Tudománytörténeti Szakosztály

A Tudománytörténeti Szakosztály – a kialakult járványhelyzet miatt – csupán két előadóülést tudott megszervezni 2021-ben. A szakosztály nagy eredménynek könyveli el, hogy a Dudich Endre Emlékérmeset első ízben, három fő (Dobos Irma, Kecskeméti Tibor és Póka Teréz) részére tudta átadni a Közgyűlésen.

A Tudománytörténeti Szakosztály 2021-ben megválasztott új vezetősége:

Elnök: Kordos László

Titkár: Zsadányi Éva

Vezetőségi tagok: Hála József, Kecskeméti Tibor, Papp Péter, Tóth Álmos, Viczián István

A társulat 2021. évi kiemelt eredményei

- Szakmai szempontból a társulat – a még mindig tartó pandémiás helyzet miatt – a korábbi évekkal összehasonlítva szegényebb, de a körülményekhez képest tartalmas évet tudhat maga mögött.
- Négy EFG-projekt (ROBOMINERS, CROWD THERMAL, REFLECT, ENGIE – EIT), 8 hazai pályázat (4 Nemzeti Kulturális Alap, 2 Magyar Tudományos Akadémia, 1 Nemzeti Együttműködési Alap, valamint 1 Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal) feladatait sikerült elvégezni.
- A társulat két központi rendezvényen több mint 3000 fő; a szakosztályok és területi szervezetek előadóülésein, terepbejárásain és egyéb rendezvényein körülbelül 2000 fő vett részt. A felsorolt adatokat összegezve, a Társulat 2021-es, részben online rendezvényein több mint 5000 érdeklődő volt jelen.
- A Földtani Közlöny 4 száma kiváló minőségben, színvonalas cikkekkel jelent meg. Köszönet illeti a cikkek szerzőt, lektorait, a főszerkesztőt és a Szerkesztőbizottság tagjait.
- A társulat honlapja, a Földtani Közlöny honlapja; továbbá az „EU H2020 projektek”, a „Geotóp Nap”, a „Gyűjthető múlt”, a „Földtani örökbefogadás” és az „Év ásványkincse” honlap önálló oldalainak gondozása is folyamatosan zajlik.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani a területi szervezetek, a szakosztályok és a bizottságok elnökeinek, titkárainak és tagjainak, továbbá önkéntes tevékenységet végző tagtársainknak, valamint a titkárság dolgozóinak a 2021-ben elvégzett munkájukért.

Budapest, 2022. április 17.

Babinszki Edit
főtitkár